

ELFDE HOOFSTUK.

Van de
Opvoe-
ding.

Streng
opvoe-
ding die
de jon-
gelingen
op het
Eyland
Kreta en
te Spar-
te had-
den.

DE kinderen als ze uit de Wieg komen, beginnen eer zich te wentelen als te gaan. De ouders laten ze gemeenlyk gedurende de eerste jaren naakt door de hut lopen, zich inbeeldende dat het lichaam by tyds aan de ongemakken van de lucht te gewennen. Zo dra zy een weinig groot worden volgen zy hunne moeders, en arbeiden voor het huisgezin. Zy gewennen ze tot dien einde om water uit de rivier te gaan scheppen, om kleine vrachten hout, na hun lyf gericht, en die men eer voor spelegaan als een last kan rekenen, te dragen. Allengsjes maken zy ze dus bequaam om de dienften die na hun krachten zyn, te doen. Voor 't overige verwaarlozen zy hun persoon, zy zyn slecht gekleed, tot dat zy tot hun huwbare jaren komen, en in het ligchaam van de jeugt ingelyft zyn, wanneer het hun vrystaat zich op te schikken.

Niets was harder als de opvoeding der jonge luiden op het Eyland Kreta en te Sparte. Zo dra zy zekere jaren bereikt hadden, voedde men ze in deze openbare scholen op die men *Aydas* en *evectria* noemde, dat als grote zalen waren; daar wierden zy alle te zamen opgebracht, in troepen verdeelt, waar van ieder onder de tucht van een meester was, die ze tot een gants arbeydzaam en moeilyk leven gewende.

De Wetgevers die niets als de krygskunst ten doel hadden, alleen bequaam om hun staat te vergroten of te hanthaven, hadden uit hun gemenebest al de Wetenschappen en Vrye kunsten verbannen, 't zy dat ze die niet noodzakelyk geloofden, 't zy dat zy ze als oeffeningen van lediggangers aanzagen, die den tyd zoeken te verdryven, of dat zy dachten dat deze Kunsten en Wetenschappen nergens toe bequaam waren als om de menschen verwyft te maken en de welluft en ledigheit in te voeren. De Oorlog dan liet enigste wit zynde, waar op al hun Staatkunde doelde, hadden zy ter zelfder tyd tot dit voorwerp al de oeffeningen van den Godsdienst en het burgerlyke leven gerichte.

't Was dan tot dit einde alleen dat zy hun jeugt in 't uitgaan van de kintsche jaren de lofzangen der Goden en Helden zingen, en den Pyrrhischen Dans dansen leerden: dat zy derzelver lichamen hart maakten, doende ze op den grond slapen, blootsvoets en hoofds gaan, zich met stof bedekken, en zich in den Eurotas en alle jaargetyden baden, dat zy ze gewenden honger, dorst, hitte en koude te verdragen: dat zy ze konder ophouden langs rotzen en bergen deden lopen, om het wild na te jagen: dat zy ze altyd gaande hielden door de gedurige oeffeningen van hun openbare oeffenscholen, daar zy zich op alle wyzen oeffenden om met den boog te schieten, met de spies te werpen, in 't worstelen, rennen, en verscheide gevechten met schoppen en met de vuist, en zelfs met stomp slaal: maar 't was voor al tot dit voornemen dat zy ze tot dit onoverwinlyk gedult van een moed die alles uitstaan kon gewenden, waar van zy zo schone proeven in die wrede geëffelingen gaven, waar van wy op het stuk der Inwyin-

gen

gen ge-
het eer-
demon-
't stuk
" verw-
" dapp-
" de d-
" om
" Vade-
" zelfs.
Dat
blykt n-
overgel-
Inwyin-
zen, di-
fenscho-
de, vol-
de burg-
't Ge-
dat dez-
Barbare-
den, en-
cien en
zels Pa-
der Lac-
die hy
door Or-
Scythier-
De P-
van de
meester-
Monarc-
ons byn-
van Cyn-
Krete e-
de Orde-
de in 't
ken A-
feningen-
Ik za-
lyke W-
menebe-
ren aan-
ook zee-
om hun-
eengefe-
Natuur-
alle hu-
heeft,
voeding